

## สรุปผลการประชุม

Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR) ครั้งที่ ๒๓  
ณ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์  
วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๔

### ๑. วัตถุประสงค์

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ได้จัดการประชุม Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR) ครั้งที่ ๒๓ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงและข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการประชุมดังกล่าวได้แบ่งการพิจารณาออกเป็น ๔ หัวข้อ ได้แก่

๑. ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ (Limitations and Exceptions for Libraries and Archives)
๒. ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการด้านการอ่านและการเข้าถึงสิ่งพิมพ์ (Limitations and Exceptions for Print Disability and Visually Impaired Persons)
๓. การคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ (Protection of Audiovisual Performance)
๔. การคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (Protection of Broadcasting Organizations)

ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญต่อความคืบหน้าของเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุเป็นพิเศษตามที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ ได้ตกลงกันได้

### ๒. สรุปสาระสำคัญของการประชุม

#### ๒.๑ ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ

##### ๒.๑.๑ ความเป็นมา

เนื่องจากการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ กลุ่มประเทศแอฟริกาได้เสนอ The Draft WIPO Treaty on Exceptions and Limitations for the Disabled, Educational and Research Institutions, Libraries and Archive Centers ซึ่งรวมเอาเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการด้านการอ่านและการเข้าถึงสิ่งพิมพ์ ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับสถาบันการศึกษาหรือวิจัย และข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุไว้ในร่างเดียวกันที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ จึงเห็นควรกำหนดให้มีการประชุมพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์แต่ละเรื่องดังกล่าวแยกต่างหากจากกัน โดยกำหนดให้มีการพิจารณาเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุเป็นจำนวน ๓ วันระหว่างการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ ซึ่งต่อมาในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ (วันที่ ๑๕ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔) ที่ประชุมได้ยืนยันกรอบเวลาการประชุมเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุตามที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ ได้กำหนดไว้

## ๒.๒.๒ ผลการประชุม

ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ ได้มีการหารือเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นครั้งแรกตามที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ กำหนดโดยประเทศต่างๆ มีทำที่ต่อเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ ดังนี้

ก) ผู้แทนประเทศบราซิล --- ได้เสนอเอกสาร “The Case for a Treaty on Exception and Limitations for Libraries and Archives” ต่อที่ประชุม ซึ่งร่างขึ้นโดยกลุ่มองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (NGOs) ได้แก่ IFLA, ICA, EIFL, INNOVARTE เอกสารดังกล่าวมุ่งที่จะกำหนดให้มีมาตรฐานสากลเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุในรูปสนธิสัญญาประกอบด้วยข้อตกลงทั้งสิ้น ๒๗ มาตรา โดยห้องสมุดและหอจดหมายเหตุจะได้รับสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิในการนำเข้าซ้อน (Right to parallel importation) สิทธิในการให้ยืมแก่ผู้ใช้ห้องสมุดและห้องสมุดอื่น (Right to library lending) สิทธิในการทำซ้ำและจัดหาสำเนา (Right to reproduction and supply of copies) สิทธิในการสงวนและเก็บรักษางานลิขสิทธิ์ (Right of preservation of library and archival materials) สิทธิในการใช้งานลิขสิทธิ์หรือสิ่งที่ได้รับการคุ้มครองอย่างสิทธิข้างเคียงเพื่อประโยชน์แก่คนพิการ (Right to use of works and material protected by related rights for the benefits of persons with disabilities) สิทธิในการเข้าถึงงานที่ไม่เผยแพร่แล้ว (Right to access retracted and withdrawn works) สิทธิในการใช้งานลิขสิทธิ์กำพร้าและสิ่งที่ได้รับการคุ้มครองอย่างสิทธิข้างเคียงที่กำพร้า (Right to use orphan works and materials protected by related rights) และสิทธิในการใช้งานลิขสิทธิ์ข้ามพรมแดน (Right to cross-border uses) เป็นต้น

เมื่อผู้แทนประเทศบราซิลได้เสนอเอกสารฯ ดังกล่าวต่อที่ประชุมแล้ว ผู้แทนประเทศเอกวาดอร์ และอูรุกวัย ได้ให้การสนับสนุน โดยขอปรับแก้บทมาตราเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ข) ผู้แทนประเทศสหรัฐอเมริกา --- ได้เสนอเอกสาร “Objectives and Principles for Exceptions and Limitations for Libraries and Archives” ต่อที่ประชุม ซึ่งได้กำหนดเพียงวัตถุประสงค์และหลักการ (Objective and Principle) ของการมีข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุไว้กว้างๆ เท่านั้น เช่น เพื่อสงวนรักษางานลิขสิทธิ์ (Preservation) เพื่อสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนามนุษย์ (Support for research and human development) และเพื่อเอื้อต่อการจัดให้มีระบบ Legal Deposit เป็นต้น

ค) ผู้แทนกลุ่มประเทศแอฟริกา --- ได้เคยเสนอร่างข้อเสนอเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุไว้ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ โดยขณะนั้นร่างดังกล่าวได้รวมเป็นร่างเดียวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการด้านการอ่านและการเข้าถึงสิ่งพิมพ์ และข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับการศึกษา (Education) และการวิจัย (Research) ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ นี้ ผู้แทนกลุ่มประเทศแอฟริกาได้ยืนยันร่างข้อเสนอฯ ที่ได้เคยยื่นไว้ต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑

เนื่องจากมีเอกสารข้อเสนอของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุอยู่หลายฉบับ ที่ประชุมจึงเห็นควรให้ฝ่ายเลขาฯ ทำตารางเปรียบเทียบเอกสารข้อเสนอดังกล่าว ซึ่งฝ่ายเลขาฯ ได้จัดทำตารางเปรียบเทียบโดยกำหนดหัวข้อการเปรียบเทียบออกเป็น ๘ หัวข้อ คือ ๑. การสงวนและเก็บรักษางานลิขสิทธิ์ของห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ (Preservation of library and archival material) ๒. สิทธิในการทำซ้ำและจัดหาสำเนา (Right of reproduction and supply of copies) ๓. การนำเข้าซื้องานและการซื้องานลิขสิทธิ์ (Parallel importation and purchase of works) ๔. การใช้งานลิขสิทธิ์ข้ามพรมแดน (Cross-border uses) ๕. การให้ยืมและจัดหางานลิขสิทธิ์โดยห้องสมุดหรือหอจดหมายเหตุ (Library lending and supply of work) ๖. งานลิขสิทธิ์กำพร้าและงานที่ไม่มีการเผยแพร่แล้ว (Retracted, withdrawn, and orphan work) ๗. Legal Deposit ๘. มาตรการทางเทคโนโลยี (Technological measures of protection)

อย่างไรก็ดี หลังจากการพิจารณาตารางเปรียบเทียบดังกล่าวแล้ว ที่ประชุมเห็นว่า เนื่องจากข้อเสนอของประเทศบราซิล สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศแอฟริกามีความแตกต่างกันมาก ซึ่งยากต่อการเปรียบเทียบ เช่น ในขณะที่ร่างเอกสารของประเทศบราซิลและกลุ่มประเทศแอฟริกามีรายละเอียดที่ค่อนข้างมาก ร่างเอกสารของประเทศสหรัฐอเมริกาเสนอเพียงวัตถุประสงค์และหลักการของข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุไว้อย่างกว้างๆ เท่านั้น ดังนั้น จึงเห็นควรปรับเปลี่ยนแนวทางการพิจารณาเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ จากเดิมพิจารณาจากตารางเปรียบเทียบ เป็นให้ประเทศต่างๆ ทำความเห็นต่อร่างเอกสารของประเทศบราซิล สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศแอฟริกา ทั้งหมดไปพร้อมกัน ตามลำดับหัวข้อการพิจารณา ๑๑ หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อการหารือเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ สำหรับห้องสมุดและหอจดหมายเหตุ
๑. Preservation
๒. Right of reproduction and safeguarding of copies
๓. Legal Deposit
๔. Library Lending
๕. Parallel Importations
๖. Cross-border uses
๗. Orphan works, retracted and withdrawn works
๘. Library of Libraries and Archives
๙. Technological Measures of Protection
๑๐. Contract
๑๑. Translation

หลังจากการพิจารณาหารือและแสดงความเห็นตามหัวข้อดังกล่าวทั้ง ๑๑ หัวข้อแล้ว ประธานได้ขอให้ประเทศต่างๆ ที่มีความเห็นเพิ่มเติม จัดส่งความเห็นมายังฝ่ายเลขาฯ ภายในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งฝ่ายเลขาฯ จะได้รวบรวมความเห็นดังกล่าวและนำเสนอต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๔ ต่อไป

## ๒.๒ ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการด้านการอ่านและการเข้าถึงสิ่งพิมพ์

### ๒.๒.๑. ความเป็นมา

ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ (วันที่ ๑๕ -๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔) ที่ผ่านมา ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอเอกสาร Comparative List of Proposals Related to Copyright Limitations and Exceptions for the Visually Impaired Persons and Other Persons with Print Disabilities ต่อที่ประชุม โดยเอกสารดังกล่าวได้เปรียบเทียบร่างข้อเสนอเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการของกลุ่มประเทศต่างๆ ๔ กลุ่มประเทศ คือ ๑. กลุ่มประเทศปารากวัย บราซิล เอกวาดอร์ และเม็กซิโก ๒. กลุ่มประเทศ EU ๓. กลุ่มประเทศ African ๔. สหรัฐฯ เนื่องจากร่างข้อเสนอของแต่ละกลุ่มประเทศดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมาก ที่ประชุมจึงได้มีการหารือร่วมกันเพื่อปรับและรวมร่างข้อเสนอเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการของแต่ละกลุ่มให้เหลือเพียงร่างเดียว เพื่อใช้เป็น text-based สำหรับการหารือเพิ่มเติม จากการหารือในที่ประชุม กลุ่มประเทศต่างๆ สามารถรวมร่างข้อเสนอกันได้ แต่ยังมีข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกันทั้งหมด ประธานที่ประชุมจึงเห็นควรรับร่างข้อเสนอที่ได้จากการหารือดังกล่าวเป็นเอกสารของประธาน (Chair's document) โดยไม่ถือเป็นเอกสารฉันทามติของที่ประชุม (Consensus document) ทั้งนี้ ร่างข้อเสนอที่เป็นเอกสารของประธานดังกล่าวได้รวมเอาข้อคิดเห็นและความต้องการของทุกกลุ่มประเทศที่แตกต่างกันไว้ และจะใช้เป็นฐานสำหรับการหารือในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ ต่อไป

### ๒.๒.๒ ผลการประชุม

ประธานที่ประชุมได้นำร่างข้อเสนอที่เป็นเอกสารของประธาน (Chair's document) ที่ได้จากการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ มาหารือในที่ประชุม โดยให้ประเทศต่างๆ ทำความเห็นต่อร่างเอกสารดังกล่าว ในระหว่างการประชุม ประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย เซเนกัล บราซิล โมร็อกโก บราซิล อัลจีเรีย ปากีสถาน และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ได้แสดงความคิดเห็นต่อร่างเอกสารของประธานอย่างหลากหลาย โดยประเทศอินเดีย และปากีสถาน ได้แสดงท่าทีที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับสถานะของร่างข้อเสนอเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการด้านการอ่านและการเข้าถึงสิ่งพิมพ์ว่าควรมีผลผูกพันทางกฎหมาย (Legal binding) นอกจากการหารือในที่ประชุมอย่างเป็นทางการดังกล่าวแล้ว ยังมีการหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างประธานที่ประชุมกับผู้ประสานงานกลุ่มภูมิภาคต่างๆ (Regional coordinator) เพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย หลังจากการหารือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการดังกล่าวแล้ว ประธานจึงขอให้ที่ประชุมรับเอาเอกสารของประธานที่รวมเอาความคิดเห็นของประเทศต่างๆ ไว้เป็นเอกสารการหารือของที่ประชุม (Working document) ใดๆก็ได้ หลายๆ ประเทศ เช่น สวิสเซอร์แลนด์ และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปเห็นว่าเอกสารดังกล่าวยังอยู่ในรูปแบบ (Format) ที่ไม่เหมาะสมสำหรับใช้ในการเจรจาหรือและอ่านเข้าใจยาก จึงขอให้ปรับรูปแบบเอกสารให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมเสียก่อน ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้ทำการปรับเอกสารฯ ตามที่ได้มีการร้องขอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และให้ชื่อเอกสารว่า “Working Document on An International Instrument on Limitations and Exceptions for Persons with Print Disabilities” ซึ่งจะได้มีการหารือถึงแนวทางการดำเนินการต่อไปตามเอกสารดังกล่าวในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๔

## ๒.๓ การคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ

### ๒.๓.๑ ความเป็นมา

ในปี ๑๙๙๖ ที่ประชุม WIPO Diplomatic Conference ได้มีการจัดทำสนธิสัญญา WIPO Performance and Phonogram Treaty (WPPT) ซึ่งให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในงานสิ่งบันทึกเสียง (Phonogram) โดยสนธิสัญญาดังกล่าวไม่ได้ให้การคุ้มครองครอบคลุมถึง การแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ (Audiovisual Performance) ดังนั้น ในปี ๒๐๐๐ WIPO จึงได้จัดประชุม Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance ขึ้น เพื่อจัดทำร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ โดยที่ประชุมได้ร่างข้อตกลงซึ่งประกอบด้วย ๒๐ มาตรา เป็นการชั่วคราว (Provisionally Adopted) อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมยังไม่สามารถหาข้อยุติใน Article ๑๒ เรื่อง การโอนสิทธิ (Transfer of Right) ระหว่างนักแสดงกับผู้ผลิตงานสื่อทัศนวัสดุได้ ทำให้การจัดทำร่างสนธิสัญญาดังกล่าวสำเร็จเพียง ๑๙ มาตราและค้างการพิจารณามาตรา ๑๒ ไว้

ต่อมา ในปี ๒๐๐๗ ที่ประชุม WIPO General Assembly ได้จัดให้มีการหารือในประเด็นเรื่องการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ โดยที่ประชุมเห็นว่าควรมีการจัดสัมมนาเรื่องนี้ในภูมิภาคต่างๆ เช่น แอฟริกา เอเชีย ยุโรปกลาง ยุโรปตะวันออก รวมทั้งละตินอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งจากผลการสัมมนาดังกล่าว นักแสดงมีข้อกังวลในหลายๆ เรื่อง เช่น การทำสัญญา อำนาจต่อรองในการทำสัญญา การบริหารสิทธิ การโอนสิทธิ และค่าตอบแทน เป็นต้น โดยเห็นว่าปัจจุบันการคุ้มครองในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวไม่เพียงพอ จึงควรพิจารณาจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุโดยเร็ว

ต่อมาในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ ในปี ๒๐๑๐ ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นว่าร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ ที่จัดทำขึ้นในเมื่อปี ๒๐๐๐ เป็นร่างที่ดีที่สุด อาจใช้เป็นแนวทางในการจัดทำสนธิสัญญาได้ จึงเห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ (Open Ended Informal Consultation) เพื่อหาข้อยุติในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ เสนอร่างข้อเสนอเกี่ยวกับการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุได้ ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการเรื่องการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุ เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ เมษายน ๒๕๕๔ ณ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และได้รายงานผลต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ แล้ว

ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ ประเทศอินเดีย บราซิล สหรัฐอเมริกา และเม็กซิโก ได้เสนอร่างข้อเสนอการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในสื่อทัศนวัสดุต่อที่ประชุม โดยร่างข้อเสนอของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันในประเด็นที่สำคัญ คือ

(ก) ควรมีการเปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ หรือแก้ไขร่างข้อตกลงชั่วคราวที่มีการตกลงเบื้องต้นกันไปแล้ว ๑๙ ข้อ (ไม่รวม Article ๑๒ ที่ยังคงตกลงกันไม่ได้) เมื่อครั้งการประชุม Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance ในปี ๒๐๐๐ หรือไม่ ซึ่งอินเดีย สหรัฐอเมริกา และเม็กซิโก เห็นว่าไม่ควรมีการเปิดให้มีการหารืออีก ส่วนบราซิลประสงค์จะให้มีการเปิดการหารืออีกเพราะข้อตกลงชั่วคราว ๑๙ มาตรา ได้ร่างขึ้นเมื่อ ๑๑ ปีที่แล้ว ซึ่งอาจไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

(ข) แนวทางการร่าง Article ๑๒ เรื่อง การโอนสิทธิ (Transfer of Right) ระหว่างนักแสดงกับผู้ผลิตงานโสตทัศนวัสดุ ควรเป็นอย่างไร สำหรับประเด็นนี้ ประธานที่ประชุม เสนอให้อินเดีย บราซิล สหรัฐอเมริกา และเม็กซิโก ทหารีร่วมกันเพื่อรวมร่างข้อเสนอ Article ๑๒ ของแต่ละประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว ซึ่งประเทศดังกล่าวได้ดำเนินการร่วมกันตามที่ประธานเสนอแนะและได้นำเสนอร่าง Article ๑๒ ต่อที่ประชุม ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบต่อร่างดังกล่าว

นอกจากนี้ ที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ เห็นควรเสนอแนะต่อ General Assembly ที่ประชุมในเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ให้หยิบยกเอาร่างข้อตกลงชั่วคราว ๒๐ มาตรา (Provisionally Adopted) ที่ร่างขึ้นระหว่างการประชุม Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance ในปี ๒๐๐๐ ขึ้นมาพิจารณา โดยให้ถือเอาข้อตกลงชั่วคราว ๑๙ มาตราที่ตกลงกันได้ ใน Diplomatic Conference ในปี ๒๐๐๐ และร่างมาตรา ๑๒ ตามที่ที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ ให้ความเห็นชอบมาใช้เป็นฐานของร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองการแสดงในโสตทัศนวัสดุ ซึ่งที่ประชุม General Assembly ที่ประชุมเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ได้ให้ความเห็นชอบและกำหนดให้มีการจัด Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance ในปี ๒๐๑๒ โดยในระหว่างนี้ WIPO ได้จัดประชุมเตรียมความพร้อมสำหรับ Diplomatic Conference ดังกล่าว (Preparatory Committee of the Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performances) ในระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

### ๒.๓.๒ ผลการประชุม

ในการประชุมเตรียมความพร้อมการจัด Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance ในระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบแต่งตั้งประธานการประชุม คือ Mr. Justin Hughes ผู้แทนจากประเทศสหรัฐอเมริกา และรองประธานการประชุม ๒ คน คือ Ms. Marisella Ouma ผู้แทนจากประเทศเคนย่า และ Mrs. Graciela Peiretti ผู้แทนจากประเทศอาร์เจนตินา โดยในที่ประชุมมีการพิจารณารื้อในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ก) การจัดทำร่างกฎระเบียบว่าด้วยกระบวนการประชุม Diplomatic Conference (Draft Rules of Procedure of the Diplomatic Conference) --- ในเบื้องต้น เจ้าหน้าที่แผนกกฎหมายของ WIPO ได้จัดทำร่างกฎระเบียบฯ ขึ้นมาให้ที่ประชุมพิจารณา โดยเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสอบถามและแสดงความเห็นต่อร่างกฎระเบียบฯ ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและทำการปรับแก้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข) รายชื่อของรัฐภาคีและองค์กรต่างๆ ที่จะเชิญเข้าร่วมประชุม Diplomatic Conference และ ร่างจดหมายเชิญประชุมที่จะลงนามโดยผู้อำนวยการองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (List of States and Organizations to be invited to the Diplomatic Conference and the texts of the draft letters of invitation) ---- ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายชื่อฯ และร่างจดหมายฯ ดังกล่าวให้ที่ประชุมพิจารณา ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและปรับแก้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ค) ร่างสุดท้ายของสนธิสัญญาการคุ้มครองการแสดงที่อยู่ในโสตทัศนวัสดุ ทั้งในส่วนบทมาตราที่เป็นสาระ และบทมาตราในส่วนที่เป็นเชิงบริหารจัดการ เพื่อให้ที่ประชุม Diplomatic Conference พิจารณา (Draft administrative provisions and final clause for the Treaty to be

considered by the Diplomatic Conference) --- สำหรับบทมาตรที่เป็นสาระ ที่ประชุมได้ยึดเอา ร่างบทมาตรา ๒๐ มาตราที่ที่ประชุม General Assembly เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ได้ให้ความ เห็นชอบ สำหรับบทมาตราในส่วนการบริหารจัดการ เจ้าหน้าที่แผนกกฎหมายของ WIPO ได้ร่างบท มาตราดังกล่าวขึ้นเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา โดยร่างฯ ดังกล่าวได้ดูต้นแบบและล้อย่อยคำมาจากบท มาตราในส่วนการบริหารจัดการของ WPPT และ Singapore Treaty on the Law of Trademarks ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและปรับแก้บทมาตราในส่วนการบริหารจัดการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ง) วาระ วันที่ สถานที่ และคำถามต่างๆ เกี่ยวกับการจัดประชุม Diplomatic Conference (Agenda, Dates, Venue and Other Organizational Questions of the Diplomatic Conference) --- ในระหว่างการประชุม General Assembly เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ประเทศจีน โมร็อกโก และเม็กซิโก ได้แสดงความสนใจในการที่เป็นเจ้าภาพจัดประชุม Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performance และในระหว่างการประชุม Preparatory Committee on of the Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performances ณ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ - ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ประเทศจีนได้กล่าวเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการ ประชุม Diplomatic Conference อีกครั้งหนึ่ง โดยในการประชุมครั้งนี้ประเทศโมร็อกโกและบราซิลได้ ให้การสนับสนุนจีนในการเป็นเจ้าภาพและในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรจัดประชุมดังกล่าวขึ้นในช่วง ประมาณหลังวันที่ ๒๐ มิถุนายนปี ๒๕๕๕ เป็นเวลาประมาณ ๑ สัปดาห์หรือมากกว่านั้น สำหรับกำหนด วันประชุมและระยะเวลาการประชุมที่แน่นอน WIPO จะได้ทำการหารือกับประเทศจีนในรายละเอียด ต่อไป สำหรับวาระการประชุมที่ประชุมได้พิจารณาร่างวาระการประชุมที่ WIPO ได้จัดทำขึ้น และได้ ให้ความเห็นชอบโดยมีการปรับเปลี่ยนล้อย่อยคำเล็กน้อยเท่านั้น

## ๒.๔ การคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

### ๒.๔.๑ ความเป็นมา

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารเจริญก้าวหน้ามากขึ้น การแพร่เสียงแพร่ภาพไม่จำกัดอยู่ แต่เฉพาะทางฟรีทีวี เท่านั้น แต่รวมถึงการแพร่เสียงแพร่ภาพทางเคเบิล ดาวเทียม และสื่ออินเทอร์เน็ต การคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพตาม Rome Convention ซึ่งมีมาตั้งแต่ปี ๑๙๖๑ จึงอาจไม่ทันสมัย และสอดคล้องกับความก้าวหน้าของการสื่อสาร ซึ่งการส่งผ่านข้อมูลสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ

ในปี ๑๙๙๖ WIPO ได้จัดประชุม Diplomatic Conference ขึ้น ณ องค์การทรัพย์สิน ทางปัญญาโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยในการประชุมครั้งนั้น ประเทศ สมาชิกสามารถตกลงกันจัดทำสนธิสัญญาฉบับใหม่ขึ้น ๒ ฉบับ ได้เป็นผลสำเร็จ ได้แก่ WCT ซึ่งเป็นการ ขยายความคุ้มครองด้านลิขสิทธิ์ และ WPPT ซึ่งเป็นการขยายความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิต สิ่งบันทึกเสียง อย่างไรก็ตาม ในการประชุมครั้งนั้น ยังไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันในการขยายความคุ้มครอง ให้แก่องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพได้เป็นผลสำเร็จ

ต่อมา ในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๑๕ ได้มีการเสนอร่าง Broadcasting Treaty ขึ้น โดยขยายความคุ้มครองไปถึงสิทธิใน “สัญญาณ” (ไม่รวมถึงงานลิขสิทธิ์) ให้แก่องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยในปี ๒๐๐๘ ที่ประชุม General Assembly ของ WIPO ได้มีมติให้พิจารณาเรื่อง ร่าง Broadcasting

Treaty ดังกล่าวให้แล้วเสร็จ และนำเสนอต่อ Diplomatic Conference อย่างไรก็ดี ที่ประชุมยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ในหลายประเด็น เช่น การไม่มีนิยามที่ชัดเจนของคำว่า Signal, Transmission, Pre-Broadcast Signal และ Deferred Transmission เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความซับซ้อนทางเทคนิคของการแพร่เสียงแพร่ภาพ นอกจากนี้ ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศไม่ต้องการให้องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) ในสัญญาการแพร่เสียงแพร่ภาพ เพราะเกรงว่าจะเป็นการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน และเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี

ต่อมาในการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๑ ในปี ๒๐๑๐ ที่ประชุมยืนยันพันธกิจในการพัฒนามาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพภายใต้หลักการตามร่าง Broadcasting Treaty ที่เสนอในที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๑๕ อย่างไรก็ดี ที่ประชุมเห็นควรเปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ ยื่นร่างข้อเสนอที่แตกต่างจากร่าง Broadcasting Treaty ดังกล่าวได้ ภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ (Open Ended Informal Consultation) เพื่อหาข้อยุติในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาความซับซ้อนทางเทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔ ณ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และได้รายงานผลการหารือคือ Elements of Draft Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations ต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ แล้ว นอกจากนี้ ในระหว่างการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ ประเทศแคนาดา ญี่ปุ่น และแอฟริกาใต้ ต่างได้ยื่นร่างข้อเสนอเกี่ยวกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพต่อที่ประชุม ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของเอกสารร่างข้อเสนอของประเทศต่างๆ ดังกล่าว ที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๒ จึงได้กำหนดกรอบการทำงานเพื่อให้ประเทศต่างๆ จัดทำร่างข้อเสนอเกี่ยวกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพร่วมกัน โดยกำหนดจัดให้มีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Consultation on the Protection of Broadcasting Organizations) จำนวน ๒ วันระหว่างการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓

#### ๒.๔.๒ ผลการประชุม

WIPO ได้จัดให้มีการประชุม Informal Consultation on the Protection of Broadcasting Organizations เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยที่ประชุมได้มีการหารือในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น วัตถุประสงค์ของการคุ้มครอง สิ่งที่ได้รับ การคุ้มครอง ขอบเขตการคุ้มครอง ขอบเขตการปรับใช้ร่างสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ และข้อยกเว้นการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ เป็นต้น และเมื่อการประชุมสิ้นสุดลง ประธานการประชุม Informal Consultation on the Protection of Broadcasting Organizations ได้รายงานผลการหารือต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ และในระหว่างการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓ ประเทศแอฟริกาใต้และเม็กซิโก ได้ร่วมกันเสนอ Draft Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations ต่อที่ประชุม โดยร่างฯ ดังกล่าวร่างขึ้นโดยอาศัยเอกสารข้อเสนอต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่เคยยื่นไว้ต่อที่ประชุม SCCR ในครั้งต่างๆ ได้แก่ ร่าง Broadcasting Treaty ที่มีการเสนอต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๑๕ และร่างข้อเสนอเกี่ยวกับการคุ้มครององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพของประเทศแคนาดา ญี่ปุ่น และแอฟริกาใต้ ตามลำดับ ซึ่งประธานที่ประชุมขอให้ประเทศต่างๆ ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อร่างฯ ของประเทศแอฟริกาใต้และเม็กซิโก โดยส่งมายังฝ่ายเลขานุการ



ภายในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ อย่างไรก็ตาม การที่ประธานฯ ให้ประเทศต่างๆ พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างฯ ของประเทศแอฟริกาใต้และเม็กซิโก ไม่ได้หมายความว่าร่างฯ ดังกล่าวเป็นที่สุด แต่ยังคงให้ถือว่าเอกสารต่างๆ ที่เคยมีการยื่นไว้ต่อที่ประชุม SCCR ครั้งก่อนๆ ยังคงมีอยู่เพื่อการพิจารณาเช่นเดียวกัน โดยเอกสารที่จะใช้เป็นฐานสำหรับการพิจารณาในระหว่างการประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๔ ต่อไป ได้แก่

- ก) Draft Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations ที่ประเทศแอฟริกาใต้และเม็กซิโกได้ร่วมกันยื่นต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๒๓
  - ข) Revised Draft Basic Proposal for the WIPO Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations ที่ยื่นต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๑๕
  - ค) Proposal on the Draft Treaty for the Protection of Broadcasting Organizations ซึ่งเป็นข้อเสนอของประเทศแคนาดา
  - ง) Comments on the Draft Treaty for the Protection of Broadcasting Organizations ซึ่งเป็นข้อเสนอของประเทศญี่ปุ่น
  - จ) Elements of the Draft Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations ที่ได้จากการประชุม Informal Consultation on the Protection of Broadcasting Organizations เมื่อวันที่ ๑๔ -๑๕ เมษายน ๒๕๕๔
  - ฉ) Report of the Chair of the Informal Consultation on the Protection of Broadcasting Organizations เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
  - ช) Protection of the Rights of Broadcasting Organizations (submitted by the European Community and its Member States) ที่ยื่นต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๖
  - ซ) Article 1bis (Submitted by the European Community and its Member States) ที่ยื่นต่อที่ประชุม SCCR ครั้งที่ ๙
-